

PRAŽSKÁ DEKLARACE

„Směrem k informačně gramotné společnosti“

Setkání odborníků v oblasti informační gramotnosti (Information Literacy Meeting of Experts) pořádané Národní komisí pro knihovny a informační vědu Spojených států amerických (U.S. National Commission on Libraries and Information Science) a americkým Národním fórem pro informační gramotnost (National Forum on Information Literacy) za podpory UNESCO se uskutečnilo ve dnech 20–23. září 2003 v Praze, v České republice. My, účastníci tohoto setkání, kteří reprezentujeme 23 zemí ze všech hlavních kontinentů světa, navrhuje následující základní principy informační gramotnosti:

- Vytvoření informační společnosti je klíčové pro sociální, kulturní a ekonomický rozvoj národů a společenství, institucí a jednotlivců ve století jedenadvacátém i těch následujících;
- Informační gramotnost zahrnuje znalost vlastních informačních potřeb, schopnost identifikovat, vyhledat, ohodnotit, uspořádat a efektivně vytvářet, používat a předávat informace, které se vztahují k určitému problému či tématu; je to základní předpoklad pro možnost aktivní účasti v informační společnosti a je součástí základního lidského práva na celoživotní vzdělávání;
- Informační gramotnost spolu s možností přístupu k důležitým informacím a schopností efektivně využívat informační a komunikační technologie hraje hlavní roli ve zmírňování nerovností mezi státy i jednotlivými lidmi a v podpoře tolerance a vzájemného porozumění prostřednictvím sdílení a využívání informací v multikulturním a multilingválním kontextu;
- Vlády mají vyvinout celostátní mezioborové programy na zvyšování úrovně informační gramotnosti jakožto krok nezbytný ke zmírnění nerovností v přístupu k informačním a komunikačním technologiím¹⁾ a k informačně gramotným občanům, k fungující občanské společnosti a ke konkurenceschopné pracovní síle;
- Informační gramotnost se týká všech sektorů společnosti a má být přizpůsobena jejich specifickým potřebám;
- Informační gramotnost se má stát nedílnou součástí programu UNESCO Vzdělání pro všechny (Education for All), a zásadně tak přispět k dosažení cílů, které si Organizace spojených národů vytyčila pro následující tisíciletí (United Nations Millennium Development Goals).

V kontextu výše uvedených skutečností vyzýváme vlády, občanskou společnost a mezinárodní společenství ke zvážení následujících doporučení:

- Doporučujeme, aby zpráva z konference, která se konala v září roku 2003 v Praze, byla prostudována a z ní vyplývající doporučení, strategické plány a výzkumné iniciativy urychleně a odpovídajícím způsobem implementovány (zpráva bude rozšířena v prosinci 2003);
- Doporučujeme, aby dosavadní rozvoj a možnosti další implementace výše uvedených principů byly zhodnoceny na mezinárodním kongresu o informační gramotnosti (International Congress on Information Literacy), který by se měl uskutečnit v první polovině roku 2005;
- V rámci mezinárodní spolupráce zároveň doporučujeme ke zvážení možnost zařazení problematiky informační gramotnosti do programu OSN Dekáda gramotnosti 2003–2012 (United Nations Literacy Decade).

Poznámky:

- 1) Termín „digital divide“ v doslovném překladu znamená „digitální propast“. Vhodný český ekvivalent předkládáme jako námět k odborné diskusi.

Překlad: Michaela Dombrovská, Hana Landová

THE PRAGUE DECLARATION

„Towards an Information literate Society“

We the participants at the Information Literacy Meeting of Experts, organized by the US National Commission on Library and Information Science and the National Forum on Information Literacy, with the support of UNESCO, representing 23 countries from all of the seven major continents, held in Prague, the Czech Republic, September 20-23, 2003, propose the following basic Information Literacy principles:

- The creation of an Information Society is key to social, cultural and economic development of nations and communities, institutions and individuals in the 21st century and beyond.
- Information Literacy encompasses knowledge of one's information concerns and needs, and the ability to identify, locate, evaluate, organize and effectively create, use and communicate information to address issues or problems at hand; it is a prerequisite for participating effectively in the Information Society, and is part of the basic human right of life long learning.
- Information Literacy, in conjunction with access to essential information and effective use of information and communication technologies, plays a leading role in reducing the inequities within and among countries and peoples, and in promoting tolerance and mutual understanding through information use in multicultural and multilingual contexts.
- Governments should develop strong interdisciplinary programs to promote Information Literacy nationwide as a necessary step in closing the digital divide through the creation of an information literate citizenry, an effective civil society and a competitive workforce.
- Information Literacy is a concern to all sectors of society and should be tailored by each to its specific needs and context.
- Information Literacy should be an integral part of Education of All, which can contribute critically to the achievement of the United Nations Millennium Development Goals, and respect for the Universal Declaration of Human Rights.

In the above context, we propose for the urgent consideration of governments, civil society, and the international community the following policy recommendations:

- The September 2003 Prague Conference Report should be studied and its recommendations, strategic plans, and research initiatives implemented expeditiously, as appropriate (the report will be disseminated in December 2003).
- The progress in, and opportunities for implementation of the above should be assessed by an International Congress on Information Literacy, which could be organized in the first half of 2005.
- The possibility of inclusion of Information Literacy within the United Nations Literacy Decade (2003-2012) should be considered by the international community.

